

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Qvæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

De Lege Externa

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 80376800

4 An lex ad obligandum, requirat promulgationem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39888

QVAESTIO IV.

An Lex ad obligandum requirat promulgationem.

C A S U S.

EPISCOPUS Atheniensis ad extirpanda furta, quæ in illa Diocesi erant frequentissima, ea sub excommunicatione prohibuit. Dum autem huiusmodi censura in Curia publicaretur, quidam Fur ex populi ibi existentis frequentia opportunitatem nactus, vix eâ auditâ tres annulos furtivè euidam abstulit. Quæritur; Vtrum in excommunicationem incidit.

SUMMARIVM.

- 2 *Quelibet legis promulgatio sufficere videtur ad se obligandum.*
- 6 *Sicut sufficit ad actum irritandum.*
- 7 *Non sufficit tamen.*
- 8 *Quanam publicatio sit sufficiens.*
- 9 *Publicatio innotescere debet toti Communitati.*
- 10 *Lex ex natura rei non obligat prius presentes quam absentes.*
- 11 *Aliquando tamen illos prius obligat, quam istos.*
- 12 *Statutum, dum promulgatur in Curia, non est adhuc toti Diocesi sufficienter intimatum.*
- 13 *Promulgatio fit toto tempore, quod est necessarium, ut toti Communitati innotescat.*
- 14 *Et hæc dicitur promulgatio moralis.*
- 15 *Actus irritatio non requirit in subdito notitiam.*

- 16 *Publicatio facta Communitati est conditio essentialis Legis.*
- 17 *Cur lex debeat esse intimata Communitati.*
- 18 *Qua leges obligare possint statim, ac innotescunt.*
- 19 *Quomodo dicantur obligare ignorantes.*

RATIONES DVBITANDI.

QUAMVIS lex, quo ad valorem & cf. 2
 ficaciam à sola Legislatoris potestate ac voluntate pendeat; vt tamen actu obliget, aliquas etiam condiciones necessariò requirit. Inter has autem præcipua est legitima promulgatio, de qua propterea quæritur, an, & quomodo requiratur ad obligandum; Aliqui enim putant, quamcumque promulgationem sufficere; ideoque Furem, annulos surripiendo, in

excommunicationem incidisse. Ita Reginaldus lib. 13. num. 155. Panormit. c. 1. de potest. Pralat. Rodrig. tom. 1. 9. regul. quest. 11. art. 2.

3 Primò: quia fecit contra Episcopi statutum; hoc enim illum tunc poterat obligare, quia erat sufficienter promulgatum; statutum autem ad hoc, ut obliget, nihil aliud requirit, nisi, ut sit sufficienter promulgatum; posita enim promulgatione, iam est regula sufficiens operandi.

4 Secundò: quia si facta solemnè statuti promulgatione in Curia Episcopali, statim aliquis Subditus in finibus Diocesis existens, eius notitiam miraculosè habuisset, Deo miraculosè Præconis vocem ad eius aures deferente, ad illud servandum fuisset obligatus, & si non secuisset, in excommunicationem incidisset; adfuisset enim quidquid ad obligationem inducendam erat necessarium; scilicet, sufficiens legis publicatio ac notitia. Ergo etiam Fur statutum immediatè post eius promulgationem violando excommunicationem incurrit; Illud enim violavit; non minus quam violasset alius, eius publicationis notitiam miraculosè habens; nec Statutum minus tunc obligavit Furem præsentem, eiusque notitiam naturaliter habentem, quam obligasset alium distantem, eius notitiam habentem miraculosè.

5 Tertiò; quia lex constituitur in suo esse integro per publicationem, sicut ignis constituitur in ratione causæ proximæ combustionis per ligni approximationem. Ergo posita publicatione statim incipit obligare;

sicut ignis posita ligni approximatione statim incipit illud calefacere ac comburere; Non minus enim obligatio est effectus necessariò consequens ad legem, quam combustio ad ignem approximatum. Cum ergo esset iam promulgata censura, quando Fur factum commisit, iam obligabatur ad non furandum, ideoque statutum violavit, & consequenter excommunicationem contraxit.

6 Quartò: quia si Statutum fuisset irritatorium alicuius contractus, & Princeps à puncto publicationis tale genus contractuum irritare voluisset, omnes post illud punctum etiam in locis distantibus celebrati fuissent irriti, quamvis contrahentes illius Statuti notitiam habere non potuissent. Ergo signum est, legem aut statutum sufficienter constitui, & vim obligandi acquirere per solemnem publicationem; ideoque censuram ab Episcopo latam, habuisse vim Furem obligandi.

RESOLVTIO.

7 **R**esponderetur tamen, Furem Episcopi statutum non violasse; ideoque nec in excommunicationem incidisse. *Suar. lib. 3. de lege hum. c. 16. num. 2. Salas de legib. d. 12. f. 1. num. 6. Bonac. de legib. d. 1. quest. 1. p. 4. num. 10. Navar. c. 23. num. 40 Vasq. 1. 2. d. 155. c. 2. Azor. p. 1. lib. 5. cap. 3. quest. 1. Molina tract. 5. dub. 70. n. 1. & alii omnes communiter.*

8 Primò: Quia Episcopi statutum non habebat adhuc vim obligandi; Non enim erat adhuc sufficienter promulgatum; Nam brevi illo tempore, quo fuit publicatum in Curia, eius notitia per totam
Dix-

Diccesim diffundi non potuit, nec ad eam naturaliter peruenire. Illa autem sola est publicatio sufficiens, quæ innotescere naturaliter potest Communitati, pro quâ statutum est conditum, & quæ ab eo debet obligari; Hæc enim solum dici potest publicatio siue promulgatio facta Communitati; quod tamen necessarium requiritur, ut lex, siue statutum vim habeat obligandi; Sicut enim statutum est primò, & per se latum pro communitate, ita ad hoc ut illam obliget, ei primò & per se debet esse manifestatum. Cum ergo eo tempore, quo publicabatur in Curia, toti simul Diccesi manifestari non potuerit, sequitur, quod tunc non fuerit sufficenter promulgatum, & consequenter quod pro eo tempore vim adhuc non habuerit obligandi, ideoque nec fuerit à Fure violatum.

9. Secundò; Quia lex neminem in particulari obligare potest, quin eius publicatio Communitati, quæ per illam obligari debet, innotescat; & consequenter donec elabatur tempus, quo publicatio per totam illam Communitatem diffundi possit; Lex enim prius obligat Communitatem, quàm singulos illius Communitatis in particulari, cum singuli in tantum solum obligentur, in quantum sunt partes ipsius Communitatis primò, & per se obligatæ; per hoc enim lex à præcepto distinguitur, quod præceptum respicit singulos, eò quod ad ipsorum bonum ordinatur, Lex verò Communitatem, eò quod ipsius bonum primò & per se respiciat. Sed statutum eo tempore, quo fuit promulgatum in Curia, totam Diccesim obligare non potuit, quia eo tempore eius promul-

gatio in maioris partis notitiam deuenire non potuit; sicque non fuit toti Diccesi sufficenter intimatum. Ergo nec singulos in particulari potuit obligare, ideoque nec furem quamvis præsentem: Episcopus enim in censura nullam supponitur apposuisse clausulam, qua declarauerit se intendere illo statuto obligare prius præsentem, quàm absentes.

Neque dicas ex hoc sequi, quod cum Imperator fert legem pro toto Imperio, vel Rex pro toto Regno, eamque promulgat in Curia, neque declarat, se velle prius obligare præsentem, quàm absentes; præsentem non obligentur, donec totum Regnum, aut Imperium censeretur obligatum, & quod præsentem non obligentur, quatenus præsentem sunt, sed solum quatenus sunt partes totius Regni ac Imperii, pro quo lex fertur.

Nam licet ex natura rei ita fieri deberet, de facto tamen ita regulariter non fit, quia Princeps ut plurimum tenore legis, & ex modo eam promulgandi, vel certum terminum præscribit ad eius obligationem, vel significat, se velle subditos quam primum obligare. Tunc autem, cum prius obligare possit propinquiores, quam remotos, tacitè innuit, se ita velle; ideoque tunc prius propinquiores obligantur, quàm remotiores.

OBJECTIONUM SOLVTIO.

Ad rationes in contrarium Respondetur: Ad primam negando, furem tunc Episcopi statutum violasse; violatio enim supponit, quod statutum obligaret; statutum autem tunc obligabat, quia tunc non adhuc moraliter erat sufficien-

ter

ter toti Diœcesi promulgatum, ac intimatum; quod tamen erat necessarium, ut vim haberet obligandi.

13 Ad secundam: Negatur similiter antecedens. Neque enim statutum tunc fuisset sufficienter promulgatum; Nam legis promulgatio, quamvis brevi temporis morula, & coram paucis personis fieri videatur, re vera tamen non fit in ea breui morula, sed toto eo tempore, quod necessarium est, ut ea promulgatio ad notitiam totius Communitatis obligandæ deueniat, neque ante hoc tempus censetur integrè promulgata.

14 Ad tertiam Respondetur, Legem constitui in suo esse integro per publicationem, non physicam, sed moralem. Publicatio autem moralis, est publicatio facta tempore, ac modo necessario ad hoc, ut in totius Communitatis notitiam deuenire possit; ad hoc autem tanta temporis mora necessaria videtur, quantum requiritur, ut lex possit per præsentem in absentiam, & consequenter in Communitatis notitiam deuenire.

15 Ad quartam Respondetur: Vim irritativam contractuum oriri in lege à Principe, non ex potestate legislatiua, sed dominatiua, quæ ad sui integritatem non requirit in subdito notitiam. Hinc ergo fit, ut lex statim post publicationem irritare possit contractus, non verò Ciues obligare, donec illam scire possint.

COROLLARIA.

16 Colligitur ex dictis primò: Publicationem factam Communitati, esse conditionem essentialiter requisitam, ut lex habeat vim proximè obligandi, eo

modo, quo cognitio est conditio essentialiter requisita ad hoc, ut bonitas possit proximè mouere voluntatem ad sui amorem; voluntas enim quam Princeps habet Communitatem obligandi, illam obligare non potest, nisi illi innotescat; nec innotescere potest, nisi illi per promulgationem sufficienter manifestetur. Tunc autem Communitati sufficienter manifestatur, quando ita promulgatur, ut à tota Communitate cognosci naturaliter, & humano modo possit; ad quod quia requiritur tempus, ideo toto illo tempore dicitur fieri promulgatio, sed nondum esse facta, nec conferre legi vim obligandi.

Secundò: Legem, ad hoc, ut habeat vim obligandi, debere esse intimatam Communitati; quia est eius regula, & ad illam dirigendam primò, & per se ordinatur. Vnde notitia communis legis est conditio requisita in lege ad obligandum, sicut error communis iurisdictionis est conditio requisita ad eius defectum supplendum in Iudice putatiuo, ita ut ignorantia communis legis, eius obligationem impediatur, sicut scientia communis impedit in Iudice putatiuo applicationem iurisdictionis, quæ alias illi fieret à iure, vel à Republica; & ignorantia legis in hoc vel illo particulari existens, eius vim obligandi non impediatur, sicut scientia particularis defectus iurisdictionis in Iudice putatiuo non impedit, quin illi à Republica applicetur propria iurdictio, eiusque defectus suppleatur.

Tertiò: Constitutionem Principis supremi, qualis est Pontifex, aut Rex, obligare posse subditos, in quorum notitiam deuenire potest, statim ac publicatur

cat, si in constitutione hoc exprimat, sicut exprimi solet in constitutionibus Pontificiis, in quibus clausula illa apponi solent, *statim omnes, ad quos pertinent, afficiant &c.* quia lex hoc efficere potest, & nihil est, quod impediatur, quo minus illud de facto efficiat; idemque dicendum est de statutis, ac legibus municipalibus, quod statim obligent eos, in quorum notitiam deuenire possunt, nec ad obligandum, duorum mensium spatium requirunt, sicut leges civiles; Sed maius vel minus, prout Communitates obligandae, plus vel minus distant, & maius vel minus tempus requiritur, ut in earum notitiam naturaliter deueniant.

19 Quartò: Non esse durum, quod Pon-

tifex velit unicam promulgatione fideles per totum Orbem dispersos obligare; non enim obligantur nisi intra tempus, in quo illius legis publicatae notitiam habere possunt, siue deinde sit vnus, siue duo, siue tres menses. Quando autem lex ita est publicata, ut moraliter ad omnium notitiam peruenire possit, tunc dicitur ignorantes quantum est ex se obligare, per accidens verò non obligare, eo quod illius notitiam de facto inculpabiliter non habeant. Quod si lex ita sit publicata, ut in omnium notitiam deuenire statim non possit, tunc nec quantum est ex se, dicitur ignorantes obligare, quia non habet quidquid ex eius parte ad inducendam obligationem requiritur.

QV AESTIO V.

*An Lex obliget omnes existentes in Territorio
Legislatoris.*

C A S V S.

EPISCOPVS Antiochenus à Governatore rogatus, sub poena excommunicationis prohibuerat, nequis è Diocesi triticum extraheret; quidam autem Mercator extraneus, cum centum Tritici modios emisset, illos extraxit è Diocesi. Quæritur; Vtrum in excommunicationem inciderit.

S V M M A R I V M.

4 Peregrinus ligari non videtur legibus loci,
in quo est.

R. P. Beati Lib. II.

5 Sola existentia subiectionem non tribuit.

E

8 Lex